

הלכות ציצית – ה

ההלכות הנלמדות ממדרש הפסוקים

שלח טו, לח-ט

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לדורותם, ונתנו על ציצית הכנף, פתיל תכלת. והיה לכם לציצית וראיתם אותו.

תצא כב, יב

גדילים תעשה לך, על ארבע כנפות כסותך.

שוע"ר סי' ח

יב התורה קראתן ציצית, ואין לשון ציצית אלא חוטין נפרדין כמו שערות הנפרדין, כמ"ש ויקחני בציצית ראשי. על כן צריך להפריד החוטין זה מזה קודם הברכה.

שוע"ר סי' י

א טלית שאין לה ד' כנפות, פטורה מן הציצית, שנאמר על ארבע כנפות כסותך. י היה בה שלש כנפות ועשה בה שלש ציצית, ואחר כך עשה לה עוד כנף רביעי ועשה גם בו ציצית, הרי השלש ציצית הראשונים פסולים ... התורה אמרה גדילים תעשה ולא מן העשוי כבר בפסול.

שוע"ר סי' יא

א מצות ציצית בזמן שהיה תכלת מצוי היה מצותה שיקח ב' חוטין צבועין [בצבע] הנקרא תכלת, וב' חוטין שאינן צבועין הנקראים חוטי לבן, מפני שאין אנו מצווים לצבען ממילא נשארים בלבנותם. ועכשיו שאין לנו תכלת צריך ליקח ב' חוטי לבן במקום ב' חוטי תכלת, מפני שאין ציצית פחות מד' חוטין, שנאמר גדילים תעשה לך, ואין גדיל פחות מב' חוטין שגודלן זה על גב זה, וכשהוא אומר גדילים הרי כאן ארבע.

ב חוטי הציצית צריכין שזירה שנאמר פתיל תכלת שיהיה טווי ושזור כעין פתילה. ומה תכלת טווי ושזור אף לבן כן, שהרי הוקשו זה לזה שנאמר גדילים תעשה וגו'.

ג וצריכים שיהיו טוויין ושזורין לשם ציצית דוקא ... שנאמר תעשה לך, לשם חובתך.

ה ד' חוטי הציצית צריך ליתנם לטלית ולכפלים כדי שיהיו ח' חוטין, שנאמר פתיל תכלת, שיהיה כפול כעין פתילה.

יד כשעושה הנקב שתוחב בו הציצית לא יעשנו למעלה משלשה גודלין משפת הבגד, מפני שנאמר על הכנף, ולמעלה מג' אין זה כנף אלא בגד.

טז ולא יעשה הנקב סמוך לשפת הבגד, שנאמר על הכנף, ואם היה סמוך מאוד לשפת הבגד, היה תחת הכנף. ולכן צריך להרחיק הנקב משפת הבגד כשיעור שיש מן קשר אגודל עד סוף הציפורן, דהיינו לערך ב' גודלין.

כה כתוב בתורה גדילים תעשה לך, יכול יעשנה כולו גדיל, תלמוד לומר ועשו להם ציצית, וציצית הם חוטין נפרדין כמו שנתבאר בסי' ח'. הא כיצד, שיהא גדיל יוצא מהכנף וציצית יוצא מהגדיל. ואין לגדיל שיעור מן התורה, לכן בין שכרך רוב אורך הציצית, בין שלא כרך אלא חוליא אחת כשר.

כט נוי ציצית שיהיה שליש אורך החוטין דהיינו ד' גודלין גדיל וב' שלישין ענף, ואפילו האריך הציצית יותר מיי"ב גודלין, צריך שיהיה שליש האורך גדיל, והקשרים והכריכות ביחד הם נקראים גדיל בכל מקום, ובין הכל לא יהיה אלא שליש אורך החוטין, דהיינו ד' גודלין.

שוע"ר סי' יד

א נכרי שהטיל ציצית בבגד, פסול, שנאמר דבר אל בני ישראל ועשו להם ציצית וגו', בני ישראל יעשו ציצית על הכנף ולא נכרי.

ד השואל מחבירו טלית שאינה מצויצת, פטור מלהטיל בה ציצית כל שלשים יום, שנאמר כסותך, שלך, אבל לא של אחרים.

שוע"ר סי' יח

א לילה לאו זמן ציצית הוא, שנאמר וראיתם אותו וגו', פרט לכסות לילה.